

Valvontaosasto
Maatalouskemian yksikkö

Pvm/Datum/Date
10.9.2010

Dnro/Dnr/ DNo
5795/0405/2010

Ympäristönäytteiden otto rehutehtaissa ja muissa rehualan laitoksissa alkaa

Valmiiden rehujen analysointi ei yksinään ole riittävän tehokas tapa salmonellan löytämiseksi. Siksi uutena viranomaisvalvonnan muotona Eviran valtuuttamat tarkastajat tulevat ottamaan rehujaoston pyynnöstä ympäristönäytteitä rehutehtailta ja rehuaineita valmistavista laitoksista salmonellatutkimuksia varten. Näytteenotto käynnistyy isommissa laitoksissa syksyn 2010 aikana siten, että näytteitä otetaan 6 -20 kpl laitosta kohden. Näytteiden lukumäärään määräytyy valmistusmäärän ja mahdollisten rehuvalvonnan tiedossa olevien salmonellaongelmien perusteella. Viranomaisympäristönäytteiden tarkoituksena on täydentää toimijan omaa laadunvarmistusta ja se korvaa osan valmiista rehuista viranomaisvalvontana tehtävistä salmonella-analyyseistä. Näytteenotto ja niiden analysointi on toimijalle maksullista. Näytteet analysoidaan kuuden näytteen sarjoina.

Miten näytteet otetaan?

Näytteet otetaan sivelynäytteinä tuotantotiloista ja mahdollisesti myös ulkotiloista Eviran rehujaoston määrittelemistä kohteista. Näytteet pyritään ottamaan ensin puhtaammista tiloista ja lopuksi likaisemmista tiloista. Näytteitä ei oteta tuotantolaitteiden sisältä ja näytteenotto pyritään toteuttamaan niin, että siitä ei aiheudu häiriötä laitoksen toiminnalle. Näytteenottokohteet on tarkoitus mahdollisuuksien mukaan merkitä esimerkiksi Eviran teipillä tai muulla sopivalla tavalla. Jos näytteessä todetaan salmonellaa, voidaan puhdistus- ym. toimenpiteet näin kohdistaa oikealle alueelle. Teipit ja muut merkinnät voidaan poistaa, kun salmonellatulokset on valmistunut.

Näytteenottolomakkeesta tulee jäädä kopio toimijalle ja tarkastajalle. Käytännöllisintä olisi, jos lomake voidaan kopioida paikan päällä. Jos tämä ei ole mahdollista, toimitetaan kopio lomakkeesta laitokselle myöhemmin tutkimustodistuksen mukana.

Mitä toimijalta edellytetään?

Tarkastaja ilmoittaa ympäristönäytteenotosta tuotannon työnjohdolle tai muulle laitoksen edustajalle. Laitoksen edustajan toivotaan auttavan tarkastajaa löytämään näytteenottolomakkeessa mainitut kohteet. Laitoksen edustaja voi esittää toivomuksensa näytteiden ottojärjestyksestä ja mahdollista suojavaatetuksesta, jota tarkastajan jalkinesuojien lisäksi tulisi käyttää. On toivottavaa, että laitoksen edustaja on mukana näytteenoton ajan, varsinkin, jos teippi- tai muut merkinnät eivät ole mahdollisia.

Toimenpiteet, jos näytteissä todetaan salmonellaa

Evira ilmoittaa todetusta salmonellasta toimijalle välittömästi. Evira voi määrätä toimijaa esimerkiksi selvittämään lisänäytteenotolla kontaminaation laajuuden, puhdistamaan ja desinfioimaan näytteenottokohteen ja varmistamaan puhdistustoimenpiteiden tehokkuuden. Salmonellalöydös voi aiheuttaa myös lisänäytteenottoa Eviran toimesta.

Lisätietoja asiasta antaa Marja Turunen, puh. 040 838 0214.